

На основу члана 119. став 1. тачка 1., а у вези са члановима 79. 80. 83. - 86., 110. - 113. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 88/17, 27/18 др. закон, 10/19, 27/18 – др. Закон, 6/20, 129/2021 и 92/23), Упутства Министарства просвете, науке и технолошког развоја од 22.12.2014. године, Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Службени гласник РС“ бр. 65/18), Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“ бр. 11/24) и Правилника о обављању друштвено – корисног и хуманитарног рада („Службени гласник РС“ бр. 10/24) Школски одбор Трговачке школе, на седници одржаној дана 27.02.2024.године, донео је

П Р А В И Л Н И К **О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА** **И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА**

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником утврђују се права и обавезе ученика, одговорност ученика (дисциплинска и материјална), васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика и правна заштита ученика Трговачке школе (у даљем тексту: Школа).

Члан 2.

Организацијом рада Школа омогућава ученику несметано остваривање његових права и испуњавање обавеза у остваривању права на стицање образовања.

II ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, ЗАБРАНА НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ЗАБРАНА ПОНАШАЊА КОЈЕ ВРЕЂА УГЛЕД, ЧАСТ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВО, ЗАБРАНА СТРАНАЧКОГ ОРГАНИЗОВАЊА И ДЕЛОВАЊА

Забрана дискриминације

Члан 3.

У Школи је забрањено поступање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање, у односу на лица, односно групе лица, а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном

статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане Законом и Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у установи. Школа има посебан тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту: тим за заштиту).

Установа усклађује Развојни план, Годишњи план рада и Програм превенције дискриминације и дискриминаторног понашања.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања

Члан 4.

У Школи је забрањено физичко, психичко, социјално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, одраслог, родитеља, односно законског заступника или трећег лица.

Осим наведених облика насиље и злостављање се може јавити и кроз злоупотребу ученика, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију ученика и др.

Повреде забране из претходног става, уређују се законом.

Под **насиљем и злостављањем** подразумева се сваки облик једанпут учињеног или понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја или достојанства личности детета и ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој детета, ученика и одраслог. Занемаривање у Школи обухвата: ускраћивање појединих облика образовно-васпитног рада неопходних ученику; нереаговање на сумњу о занемаривању или на занемаривање од стране родитеља; пропусте у обављању надзора и заштите ученика од повређивања, самоповређивања, употребе алкохола, дувана, електронских цигарета, наркотичког средства или психоактивне супстанце, укључивања у деструктивне групе и организације и др.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под **физичким насиљем**, сматра се: је понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика или запосленог; физичко кажњавање деце и ученика од стране запослених и других одраслих особа. .

Под **психичким насиљем**, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под **социјалним насиљем**, сматра се искључивање ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности Школе.

Под **сексуалним насиљем и злостављањем**, сматра се понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под **дигиталним насиљем и злостављањем**, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Злоупотреба ученика је све оно што појединац, односно установа чини или не чини, што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан положај према појединцу или установи (злоупотреба у спорту, у политичке, верске, комерцијалне и друге сврхе). Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање, односно психолошки притисак на ученика од стране родитеља или наставника ради постигнућа која могу да имају за последицу угрожавање нормалног психофизичког и социјалног развоја и најбољег интереса ученика.

Насилни екстремизам је промовисање, заговарање, подржавање, припремање и учествовање у идеолошки мотивисаном насиљу за остваривање друштвених, економских, верских, политичких и других циљева.

Трговина људима је врбовање, превозење, пребацивање, скривање или примање лица, путем претње силом или употребом силе или других облика присиле, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или тешког положаја или давања или примања новца или користи да би се добио пристанак лица које има контролу над другим лицем у циљу експлоатације.

Експлоатација је рад који није у најбољем интересу ученика, а у корист је другог лица, установе или организације. Ове активности могу да имају за последицу угрожавање физичког или менталног здравља, моралног, социјалног и емоционалног развоја ученика, његову економску зависност, ускраћивање права на образовање и слободу избора.

Школа је дужна да интервенише, као и да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у школи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

Протокол поступања у школи у одговору на насиље и злостављање, садржај и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начин за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања, прописује министар.

Како би се остварила заштита и безбедност ученика, Школа одређује писаним актом:

1. Лице одговорно за проверу и идентификовање лица која улазе у зграду Школе.
2. Лице одговорно за прву помоћ (где се налази комплет за прву помоћ, проверава/допуњује садржину комплета, телефонира хитној помоћи и надлежном дому здравља, обавештава родитеље и по потреби надлежну инспекцију и др.)

Забрана страначког организовања и деловања

5.

У Школи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора Школе у те сврхе.

Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство

Члан 6.

У Школи је забрањено свако понашање запосленог према ученику и одраслом; ученика и одраслог према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; ученика и одраслог према другом ученику или одраслом којим се вређа углед, част или достојанство.

Директор је дужан да у року од три дана од дана сазнања за повреду наведене забране предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности установе.

Ближе услове о начинима препознавања понашања из става 1. овог члана, као и поступање Школе када се посумња или утврди вређање угледа, части или достојанства, начине спровођења превентивних и интервентних активности и друга питања од значаја за заштиту, прописује министар.

Разврставање насиља- злостављање и занемаривање по нивоима и интервенција према нивоима

Члан 7.

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања на нивое има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања (интервенисања) Школе у ситуацијама насиља и злостављања када су актери ученици ученик - ученик, ученик - запослени). Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, трајању, броју учесника, узрасту, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Ниво насиља и злостављања условљава и предузимање одређених интервентних мера и активности.

На првом нивоу, по правилу, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално.

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исто дете и ученик трпи поновљено насиље и злостављање за ситуације првог нивоа, Школа интервенише активностима предвиђеним за други, односно трећи ниво.

На другом нивоу, по правилу, активности предузима одељењски старешина, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачани васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са законом.

На трећем нивоу, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција, јавно тужилаштво и друге организације и службе).

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

Права ученика

Члан 8.

Права ученика остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом о основама система образовања и васпитања и посебним законима, а Школа, односно сви запослени, дужни су да обезбеде њихово остваривање, а нарочито право на:

- 1) квалитетан образовно–васпитни рад који обезбеђује остваривање свих принципа и циљева образовања и васпитања обухваћених Законом о основама система образовања и васпитања;
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;
- 6) информације о његовим правима и обавезама;
- 7) учествовање у раду органа Школе, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и посебним законима;
- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
- 9) јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит;
- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно – васпитном процесу уколико права из тач. 1) до 9) овог члана нису остварена;
- 11) заштиту и на правично поступање Школе према ученику;
- 12) стипендију, кредит, смештај и исхрану у дому ученика, у складу са посебним законом
- 13) и друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

Члан 9.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник може да поднесе писану пријаву директору Школе у случају повреде права из члана 5. став 1. овог Правилника или непримереног понашања запослених према ученику, у року од 8 дана од дана сазнања о повреди права.

Запослени у Школи је дужан да одмах по сазнању, а најкасније наредног радног дана, поднесе пријаву директору да је учињена повреда права ученика.

Директор је дужан да пријаву размотри и да, уз консултацију са учеником, родитељем, односно другим законским заступником ученика, као и запосленим одлучи и предузме одговарајуће мере, у року од два, односно пет радних дана од дана пријема пријаве, у зависности о којој врсти повреде је реч.

Обавезе ученика

Члан 10.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује школска правила, одлуке директора и органа Школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова прописаних школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у Школи;
- 6) својим понашањем не изазива, не доприноси и не учествује у насиљу и злостављању,
- 7) чува имовину Школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 8) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.
- 9) доноси у Школу неопходне уџбенике и друга средства за рад по захтеву наставника,
- 10) ученик, његов родитељ односно старатељ у року од 8 дана правда изостанак ученика и доставља потпуне и тачне контакт информације.

Одговорност ученика

Члан 11.

Ученици, као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања, обавезни су да: уважавају и поштују личност других – деце, ученика, запослених, родитеља и трећих лица; поштују правила Школе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; активно учествују у раду одељењске заједнице; пружају вршњачку подршку; као чланови ученичког парламента и школског одбора, посебно доприносе и учествују у превентивним активностима; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу и злостављању.

Члан 12.

Према ученику који врши повреду правила понашања или не поштује одлуке директора и органа Школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, Школа ће, уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, **појачати васпитни рад** активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно, да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељењског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно - дисциплинске мере.

Са учеником који ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 3-5. овог правилника, школа у складу са извештајем спољашње мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Члан 13.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе која је у време извршења била утврђена овим Правилником, за тежу повреду обавезе, која је у време извршења била прописана Законом о основама система образовања и васпитања и за повреду забране из члана 110.-112. истог закона.

Лакше повреде обавеза и васпитне мере

Члан 14.

Лакше повреде обавеза ученика су:

- 1) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада, до 25 часова у току школске године;
- 2) учестало закашњавање на часове или друге облике образовно-васпитног рада;
- 3) самовољно напуштање наставе и других облика образовно-васпитног рада пре завршетка рада и без одобрења наставника
- 4) недолазак у стручну службу ученика, који је за време часа, упућен у стручну службу;
- 5) ометање извођења наставе или других облика образовно-васпитног рада;
- 6) непреношење порука одељењског старешине, других наставника и стручних сарадника;
- 7) непридржавање правила понашања у школи, тј. понашање супротно одредбама Правила о понашању ученика, запослених и родитеља ученика и других општих аката школе;
- 8) непристојно понашање према другим ученицима, наставницима и другим радницима Школе;
- 9) недолично понашање у Школи и школском дворишту;

- 10) немаран однос према раду, наставним средствима и имовини Школе, имовини других и привредних друштава у којима се обавља пракса;
- 11) недисциплиновано понашање у учионици и другим просторијама Школе за време трајања наставе, испита, као и других облика образовно-васпитног рада у оквиру спорских, културних и других активности;
- 12) непримерено грубо и агресивно понашање према ученицима, запосленима и другим лицима;
- 13) непримерено одевање у Школи и привредним друштвима где се обавља пракса;
- 14) небрига о личној хигијени и уредности, хигијени школских и других просторија;
- 15) довођење непознатих лица у Школу без претходног одобрења, односно пријављивања надлежним запосленима ;
- 16) у 13коришћење мобилног телефона, електронских уређаја и других средстава којима се ремети дисциплина на часу или на другим облицима образовно-васпитног рада, а којима се не угрожавају права других и не служи за превару у поступку оцењивања.
- 17) у својству редара не припреми средства и услове за наставу, или не обавести наставника о одсуству ученика;
- 18) у својству редара не пријави оштећење школске или личне имовине и не пријави пре почетка наставе уочене недостатке наставнику, спремачици или домару школе;
- 19) недоношење потребних средства за наставу, прибор, свеске, уџбенике, опрему за физичко и вежбе, наставу у блоку, професионалну праксу;
- 20) улази у зборницу и друге службене просторије без позива и одобрења;
- 21) достављање непотпуне и нетачне контакт информације или одбијање и недостављање истих
- 22) лажно представљање ученика или на било који други начин довођење у заблуду наставника или другог запосленог о идентитету ученика;
- 23) злоупотреба изласка са часа ради неодложних потреба (пушење, излазак из школе, задржавање по другим просторијама и сл.);
- 24) непристојно и недолично понашање којима се не угрожава властита безбедност, безбедност ученика, или безбедност других ученика, наставника и запослених у Школи или на местима где се изводе вежбе, екскурзија, друго путовање, излет, разна такмичења и друге манифестације;
- 25) коришћење школских рачунара и других средстава за рад ван њихове намене и супротно правилима;

Члан 15.

Васпитне мере које могу да се изрекну за лакшу повреду обавеза ученика су:

1. опомена,
2. укор одељењског старешине или
3. укор одељењског већа, на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика.

Васпитна мера изриче се ученику за лакшу повреду обавезе, без вођења васпитно-дисциплинског поступка и ако је Школа претходно предузела неопходне активности из члана 12. овог Правилника, односно појачала васпитни рад.

Ако Школа није претходно предузела неопходне активности из члана 12. овог Правилника, предузеће их пре изрицања мере.

Члан 16.

Опомена се изриче за неоправдано изостајање са наставе до 5 часова у току школске године и друге лакше повреде обавезе ученика.

Опомену изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу.

Укор одељењског старешине изриче се за неоправдано изостајање са наставе од највише 8 часова у току школске године и друге лакше повреде обавезе ученика.

Васпитну мера укор одељењског старешине изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу.

Укор одељењског већа се изриче за неоправдано изостајање са наставе од са највише 15 часова у току школске године и друге лакше повреде обавезе ученика.

Укор одељењског већа изриче одељењско веће већином гласова свих чланова одељењског већа на предлог одељењског старешине или било ког члана одељењског већа. Гласање је јавно.

Васпитна мера укор одељењског већа уписује се у ђачку књижицу.

Теже повреде обавеза и васпитно-дисциплинске мере

Члан 17.

Теже повреде обавеза ученика су:

1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;

2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;

3) уништење или крађа имовине школе, дома ученика или друге организације или органа у чијем објекту остварује право на смештај, исхрану и васпитни рад, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;

4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба **психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа;**

5) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;

6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;

7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;

8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;

9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из члана 12. ради корекције понашања ученика.

За повреде из претходног става, тачке 8) и 9) овог члана, обавезна је поступност у изрицању мера.

Члан 18.

Васпитно-дисциплинске мере које могу да се изрекну за тежу повреду обавеза ученика и учињену повреду забране из чл. 3- 5. овог Правилника су:

1. укор директора,
2. укор наставничког већа,
3. искључење ученика из школе,

Члан 19.

Васпитно-дисциплинске мере могу да се изрекну ученику ако је Школа претходно предузела неопходне активности из члана 12. овог Правилника.

Ако Школа није претходно предузела неопходне активности из члана 12. овог Правилника, предузеће их пре изрицања мере.

Васпитно-дисциплинске мере изричу се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Наставничко веће доноси одлуку, већином гласова свих чланова, о одговарајућој васпитно-дисциплинској мери која се изриче ученику (укор наставничког већа или искључење ученика из школе).

На основу одлуке Наставничког већа директор школе доноси решење о изреченој васпитно-дисциплинској мери.

Изузетно од става 1. овог члана, за теже повреде обавеза ученика из члана 17. став 1. тач. 4) и 5) овог Правилника, ученику средње школе може се изрећи мера – искључење ученика из школе,.

IV ВАСПИТНО–ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Члан 20.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из члана 3-5. овог Правилника, Школа води васпитно-дисциплински поступак о којем одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

Школа обавештава Министарство о повреди забране из чл. 3-5 овог Правилника, у складу са прописима којима се уређују: критеријуми за препознавање облика дискриминације, поступање установе у случају сумње или утврђеног дискриминативног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности, као и протокола поступања у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Одељењски старешина или друго лице које има сазнање о извршеној повреди обавештава директора школе да постоји основана сумња да је ученик извршио тежу повреду обавезе или повреду забране. Лице из става 2. овог члана доставља директору податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе. Министарство врши пријем пријава у вези са насиљем, злостављањем и занемаривањем ученика путем софтверског решења – Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу – „Чувам те“.

Члан 21.

По добијању сазнања, директор школе закључком покреће васпитно–дисциплински поступак, води га и окончава решењем.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду обавезе ученика, покреће се најкасније у року од пет радних дана од дана сазнања.

Изузетно од става 2. овог члана, за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 17. став 1. тач. 4) и 5) овог правилника, директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду забране из чл. 3-5. овог Правилника, покреће се најкасније у року од два радна дана од дана сазнања.

У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад.

Изузетно од става 1. овог члана, у случају учињене теже повреде обавеза ученика из члана 17. став 1. тач. 4) и 5) овог Правилника и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 17. став 1. тач. 4) и 5) овог Правилника и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду, доноси решење о удаљењу ученика из става 11. овог члана.

Током удаљења ученика из става 9. овог члана ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика из става 9. овог члана обавести надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Уколико у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик средње школе, родитељ, односно други законски заступник, поднесе захтев да се ученик испише из школе, школа ће донети решење којим се издавање исписнице одлаже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

На решење из става 13. овог члана ученик, његов родитељ, односно други законски заступник, нема право жалбе али има право на судску заштиту у управном спору.

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део обрасца исписнице, приликом уписивања ученика у другу средњу школу у току школске године.

Школа у којој ученик наставља школовање у обавези је да прати понашање ученика и спроводи појачан васпитни рад у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим установама спољашње заштитне мреже.

Ближе услове, начин, садржај, дужину, место и време обављања и друга питања од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада из става 6. овог члана прописује министар.

Изузетно, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полугодишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране из чл. 3-5. овог Правилника на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак

Члан 22.

Закључак о покретању васпитно-дисциплинског поступка садржи основне податке о ученику (име, презиме, име родитеља, односно другог законског заступника ученика, разред и одељење), опис теже повреде обавезе ученика, односно повреде забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Закључак се доставља родитељу ученика, односно другом законском заступнику или пунолетном ученику.

Члан 23.

Школа обавештава ученика, родитеља ученика, односно другог законског заступника, о дану и часу саслушања ученика у поступку.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана психолога, односно педагога школе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Позив да присуствују васпитно-дисциплинском поступку који се води против ученика, упућује се и сведоцима и другим лицима чије је присуство потребно.

Члан 24.

Пре доношења решења, морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Директор прикупља доказна средства: писану изјаву ученика уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, писане изјаве осталих учесника и сведока, тачну евиденцију неоправданих изостанака, уписа у напомену због ометања наставе, и сл.

Директор је дужан да ученика саслуша, обавезно у присуству родитеља ако је малолетан, да му предочи наводе из изјава сведока или других лица, да му омогући да се о тим изјавама изјасни, а уколико је неопходно и целисходно (према процени директора) и да суочи сведоке са учеником.

Члан 25.

О вођењу васпитно-дисциплинског поступка води се записник.

Записник се завршава закључком који садржи податке о ученику, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде, утврђену одговорност за извршену повреду, постојање олакшавајућих, односно отежавајућих околности.

Записник потписују директор, родитељ, односно други законски заступник ученика, пунолетни ученик, присутни психолог или педагог, одељењски старешина, записничар.

Члан 26.

Када предузете активности из чл. 12. овог Правилника доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из члана 3 - 5. овог Правилника озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Члан 27.

Уколико у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик средње школе, родитељ, односно други законски заступник, поднесе захтев да се ученик испише из школе, школа ће донети решење којим се издавање исписнице одлаже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

На решење из става 1. овог члана ученик, његов родитељ, односно други законски заступник, нема право жалбе али има право на судску заштиту у управном спору.

Друштвено-корисни, односно хуманитарни рад

Члан 28.

Школа упоредо са покретањем васпитно дисциплинског поступка, одређује ученику и обавезу обављања **друштвено-корисног**, односно хуманитарног рада, који се одвија у просторијама школе или ван просторија школе под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад, школа одређује ученику у складу са тежином учињене повреде, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника.

Ближе услове о начину, садржају, дужини, месту и времену обављања и другим питањима од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, прописује министар.

Члан 29.

Евидентирање у смислу израде плана који подразумева избор активности, учесталост и временски период примене и праћење остваривања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада и извештавање од стране за то задуженог лица о његовим ефектима, води се у Евиденцији појачаног васпитног рада и друштвено-корисног, односно хуманитарног рада.

Члан 30.

Васпитна и васпитно–дисциплинска мера изричу се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Члан 32.

Владање ученика оцењује се бројчано, најмање два пута у току полугодишта, као и на крају полугодишта и утиче на општи успех.

Владање ученика на дужем кућном и болничком лечењу, ученика који стиче средње образовање и васпитање код куће и ученика за којег је организована настава на даљину, оцењује се.

Владање ванредног ученика се не оцењује.

На оцену из владања не утичу оцене из предмета.

Члан 33.

Друштвено-користан и хуманитарни рад, у смислу овог правилника, обухвата активности чијим се остваривањем развија друштвено одговорно понашање ученика и представља облик ресторативне дисциплине.

Ресторативна дисциплина, у смислу овог правилника, јесте приступ којим се омогућава умањивање или отклањање начињене штете, односно последица те штете, развија свест о одговорности и последицама сопственог и понашања других и поправљају односи укључених страна.

Циљ одређивања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у школама који се остварује у складу са овим правилником, јесте превенција непожељног и друштвено неприхватљивог понашања ученика кроз развој пожељних и позитивних облика понашања. Наставник, односно стручни сарадник у школи за развијање пожељних/позитивних облика понашања ученика и конструктивно решавање конфликта примењује саветодавни рад, радионичарски рад, технику дијалога, поступак школске медијације, укључује вршњачку медијацију и друго.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад школа одређује ученику у складу са тежином учињене лакше и теже повреде обавеза ученика или повреде забране утврђене законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика.

У ситуацији када се мера изриче ученику који наставу похађа по индивидуалном образовном плану узима се у обзир и мишљење представника тима за инклузивно образовање.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад остварује се у просторијама школе под надзором наставника, у складу са проценом уз учешће родитеља, директора, односно стручног сарадника или ван просторија школе у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим релевантним установама/институцијама.

За друштвено-користан, односно хуманитарни рад прописује се временски период/динамика, начин остваривања и лице које је задужено да прати и извештава о остваривању и ефектима активности.

Одређивање и праћење друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, примери активности друштвено корисног рада могу који се може одредити ученику се могу наћи у Правилнику о обављању друштвено –корисног односно хуманитарног рада.

V МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 34.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи или привредном друштву у којем се обавља практична настава, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Члан 35.

Родитељ, односно други законски заступник ученика дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе школи, или привредном друштву у којем се обавља практична настава, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Члан 36.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор закључком. Постојање штете, висину, околности под којима је настала, ко је проузроковао одређује трочлана комисија коју именује директор Школе. Висина штете утврђује се на основу ценовника или књиговодствене вредности оштећене или уништене ствари, а ако то није могуће комисија процењује штету уз помоћ стручњака.

Члан 37.

Директор доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и обавези ученика, односно његовог родитеља или другог законског заступника да штету надокнади у одређеном року, а на основу предлога комисије. Накнада штете уплаћује се на рачун Школе, односно привредног друштва којем је штета нанета. Ако ученик, његов родитељ или други законски заступник, одбије да штету надокнади, наплата се може тражити путем суда.

Члан 38.

Ако је штету проузроковало више ученика, утврђује се материјална одговорност сваког ученика посебно. Уколико се не може утврдити удео сваког ученика у проузроковању штете, сматра се да су сви ученици који су штету проузроковали намерно или из крајње непажње, подједнако одговорни и штету надокнађују солидарно.

VI ПРАВНА ЗАШТИТА УЧЕНИКА

39.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно–дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране из члана 110-112. Закона тј. члана 3-5. овог Правилника и на решење о утврђеној материјалној одговорности ученика у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Члан 40.

Школски одбор решава по жалби и доности решење из претходног члана овог Правилника у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Против другостепеног решења о изреченој васпитно дисциплинској мери искључења ученика, ученик, његов родитељ, односно други законски заступник има право на судску заштиту у управном спору.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Члан 42.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о правима, обавезама и одговорности ученика, број 137 од 27.02.2012. године и Измене и допуне Правилника деловодни број 1147 од 26.12.2013. године, Правилника деловодни број 892 од 14.09.2018. године, Правилника 788 од 30.11.2020. године и Измене и допуне Правилника о правима обавезама и одговорностима ученика дел. број 978 од 28.11.2023. године

Правилник објављен дана 27.02.2024. године.

Правилник ступа на снагу дана 06.03.2024.године.

Председник Школског одбора

Бранка Јочић
